



## Информация за финансиран проект

<b>Наименование на конкурса:</b>
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2018 г.
<b>Основна научна област или обществен приоритет:</b>
Обществени науки
<b>Входящ № на проект:</b>
Н 25/9 от 05. 09. 2018 г.
<b>Заглавие на проекта:</b>
„Информационен портал за архивно-документално наследство на Българското възраждане“
<b>Базова организация:</b>
Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ)
<b>Партньорски организации:</b>
няма
<b>Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):</b>
доц. д-р Християн Атанасов
<b>Общ размер на отпуснатото финансиране:</b>
118 706, 14 лв.
<b>Разпределение на сумата по проекта между базовата организация и партньорите</b>
<b>Организация:</b> Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ)
Сума: 118 706, 14 лв.



**Резюме на проекта:**

Необходимостта от наличието на надлежна, подредена, систематизирана и достъпна информация за архивно документалното наследство завещано ни от Българското възраждане, която да задоволи прекомерния научен и обществен интерес към периода е проблем, пред който са изправени всички изследователите, преподавателите, студенти и гражданите. Това в пълна степен е валидно дори във времето на „информационния“ бум, който всеки от нас преживява. Ясно е, че сме изправени пред редица информационни ограничения: липса и/или незнание за наличието на надеждни документални източници; разхвърляни (в смисъл на институционално и географски разграничени) документи; ограничен обхват и фрагментарност на източниците; трудности с намирането на документи и информация дори в относително подредените системи на архивите, музеите и библиотеките; липса на систематични във времето и пространството възможности за информиране за наличието на документални фондове и масиви; спекулативно и некоректно цитиране на искиви данни при научни изследвания, в пресата, в глобалната мрежа и т.н.; незнание за наличието на методология и добри архивни практики при работа с документите, тяхното описание и популяризиране и дигитализиране и т.н.

Проектът **„Информационен портал за архивно-документално наследство на Българското възраждане“** предлага интердисциплинно фундаментално изследване, което ще има за резултат създаването на Портал, който събира, структурира и систематизира известното ни познание за архивните материали от периода на Българското възраждане. Това е **основната цел на проекта**: след проучване на достъпните интернет източници и публикувани научно-справочни материали (пътеводители, описи, каталози и прочее) от най-различни институции – архиви, библиотеки, музеи и т.н., **да изгради информационен портал, който един вид да „централизира“ разпръснатото ни познание** (съхранявано в различни институции и на различни географски места) за документите от Възраждането. На едно място ще бъдат събрани данни, където е възможно на ниво архивна единица и документ, от различни институции, които са напълно независими едни от други и работят по различни проекти, имат различни приоритети, подведомствени са на различни министерства и ведомства. Проектът ще създаде условията за преодоляване на информационните ограничения и разпръснатост и ще предложи мощен инструмент за систематизиране и централизиране на информационни масиви, които съдържат документи за Възраждането.

Преследвайки **основната си цел – изграждането на „Информационен портал за архивно-документално наследство на Българското възраждане“**, проектът ще реализира и няколко допълнителни цели, които ще му придадат още добавена стойност.

Съвременността ни показва важността на това обикновенните граждани и локални институции да се грижат за документалното ни наследство и да се интересуват от своето минало и родова памет, да имат възможност да популяризират наличните у тях документи. **Поради това първата допълнителна цел на проекта** е да стимулира учени, краеведи, граждани, любители на миналото, служители в „институциите на паметта“ – особено от малките населени места, сами да подават информация за налични документи от Българското възраждане. Т. нар. „децентрализирано“ качване на информация, след



попълването на нарочен формуляр, който следва добрата практика на европейския проект MILE (Проектът MILE (*MetadataImageLibraryExploitation: <http://www.mileproject.eu/orphanworks>*). По този начин Порталът ще даде необходимата трибуна – малко известни или нови документи да навлязат в научен оборот, да бъдат популяризирани и сред неспециалисти, и да се допринесе за тяхната достъпност и социализация. Освен това, посредством доброволната инициатива и взаимното обогатяване - Порталът постепенно ще има потенциала да се превърне в център за изчерпателна и надеждна научна информация за Възрожденската епоха, обезпечаващ образователни и научноизследователски нужди за всички заинтересовани лица и институции у нас и в чужбина.

Проблем е и непознаването и/или неизползването на добрата архивна метода при описание на документите и тяхното дигитализиране от служители в по-малки местни и локални институции, които съхраняват документи от периода. Поради това **втората допълнителна цел на проекта** е изготвянето на библиографски списъци с научни издания за добрите практики при описание и дигитализиране на документите в България и чужбина. Инкорпорация на тази библиографска информация в създаден методически панел към Информационния портал и прилагане на линкове към съответните публикации при съблюдаване на законовите възможности за достъп до защитено от авторското право съдържание. Това ще популяризира добрите практики при описание и дигитализиране на документите и ще стимулира институциите от отделните региони, градове и села да базират работата си върху съществуващите стандарти при архивната работа и да се разгърне диалог за синхронизиране и избор на адаптирани съществуващи формати за описание с цел в перспектива да бъде осигурена оперативна съвместимост за обмен на данни. Акумулираната информация и практики могат да послужат за модел на отделните институции и те да бъдат стимулирани да пристъпят към осъществяването на дейности по описание на документални масиви за осигуряване на тяхната достъпност за изследователи и граждани. Тази подцел може косвено да подпомогне междуинституционалния диалог и сътрудничество.

**Трета допълнителна цел** е осъществяването на **нови методически подходи в учебния процес в академичното образование, в продължаващото обучение и за научното израстване на млади учени**, създаване и тестване на ново учебно съдържание, насочено към студенти в бакалавърска, магистърска и докторска степен. Стимулиране на развитието на докторанти, студенти и млади учени, включването им в научни и приложни задачи, съвместна публикационна активност.

**Четвърта допълнителна цел** е постигане на **ефективно изследователско взаимодействие на учени** от институциите от т.нар. GLAM сектор (акроним от галерии, библиотеки, архиви и музеи: GLAM – Galleries, Libraries, Archives and Museums). Тук ще бъдат реализирани участия в научни конференции, кръгла маса, национална конференция - „Възраждането и неговото документално наследство“ с публикуване на научен сборник, ще бъдат издадени и представени две монографии и ще бъде изготвена и друга научна продукция, вкл. публикации в реферирани и индексирани издания.

**Като окончателен продукт на научния проект ще бъде изработен „Информационен портал за архивно-документално наследство на Българското възрождане“**, който ще има необходимия потенциал да подпомага извършването на качествено нови исторически,



биографични, социални и икономически изследвания и анализи. В завършения си етап продуктът следва да събере на едно място цялата налична информация по предмета, който е обект на интерес, т.е. за Българското Възраждане. Да посочи къде има документи по този въпрос не само в София, но и в страната, и във по-дългосрочен план и в чужбина. Това ще позволи изследванията да бъдат далеч по обективни и изчерпателни, и в крайна сметка да бъде повдигнато нивото на българската архивистика, библиотекознание, музеология и историческа наука, но и степента на обективна информираност и осведоменост на всички български граждани, които се интересуват от възрожденската проблематика.

**Проектното предложение е в пълно съответствие, както с Националната стратегия за развитие на научните изследвания у нас така и с целите на програмата Хоризонт 2020 на Европейската комисия (ЕК).** Ще посочим, че „Културно историческото наследство”, а документите от Възраждането са част от него, е един от приоритетите на Националната стратегия, а друг от нейните фокуси – информационните и комуникационните технологии също е застъпен. В крайна сметка Порталът ще бъде достъпен от стационарни и преносими компютри, таблети, телефони и прочее устройства. Една от конкретните цели на програмата за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020” – „Наука със и за обществото“ е ясно изразена, доколкото доколкото проектът има потенциал на изгради ефективно сътрудничество между науката и гражданите (последните имат възможност да участват в реализирането на научен проект), да насърчи набирането на нови таланти за целите на научните изследвания и да се съчетае високите научни постижения със социално съзнание и отговорност.



## Членове на научния колектив

<i>Организации/участници<sup>1</sup></i>	<i>Бележка<sup>2</sup></i>
<i>Базова организация:</i>	
Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ)	
<i>Ръководител на научния колектив</i>	
доц. д-р Християн Атанасов	
<i>Участници:</i>	
проф. дн. Таня Тодорова	
проф. дин. Вера Бонева	
доц. д-р Красимира Александрова	
доц. д-р Елена Савова	
гл. ас. д-р Руслан Иванов	
гл.ас. д-р Диана Стоянова	ПД
гл. ас. д-р Елисавета Цветкова	ПД
гл. ас. д-р Събина Ефтимова-Илиева	
Ралица Йотова	ДО
Ваня Аврамова	ДО
Димитър Попов	СТ
Ива Маринова	СТ
Петя Алексова	СТ
Ева Ценкова	СТ

Общ брой **постдокторант (ПД): 2.**

Общ брой **докторанти (ДО): 2.**

Общ брой **студенти (СТ): 4.**

<sup>1</sup> Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник

<sup>2</sup> Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), пенсионер (ПН) или учен от чужбина (УЧ) и съответната бройка.